

Posudek vedoucí práce na bakalářskou práci

Natálie Hanušové – „Indiánská otázka“ v *Divošské utopii* Darcyho Ribeira

(práce odevzdaná na FF UK, 2019)

Natálie Hanušová ve své bakalářské práci s názvem „Indiánská otázka“ v *Divošské utopii* Darcyho Ribeira analyzovala satiricko-fantastickou prózu *Divošská utopie* (1982), přičemž se soustředila na téma indiána. Indián, nositel specifických vlastností žijící částečně ve světě mýtů a legend, funguje v kulturním kontextu jako jeden z pilířů různorodé brazilské společnosti. Ve druhé kapitole práce je v diachronním přehledu popsána tradice indiánského tématu v brazilské literatuře. Zde se autorka bakalářské práce opírala zejména o *Dějiny brazilské literatury* od Luciany Stegagno Picchiové. Literární pohled na indiána se v průběhu staletí výrazně proměňoval a jeho variacím se věnují i díla současných autorů. U próz, která se parodicky nebo intertextuálně objevují ve zkoumaném textu *Divošské utopie*, se Natálie Hanušová vždy podrobněji zastavila a připravila si tak půdu pro pátou kapitolu věnovanou rozboru. Třetí kapitola poté představuje Darcyho Ribeira a jeho dílo v historicko-sociálním kontextu. V sedmdesátých letech minulého století byl Darcy Ribeiro jednou z prvořadých osobností brazilského veřejného i kulturního života. K psaní próz se dostal po úspěšné dráze antropologa a etnologa, část života zasvětil práci s brazilskými indiánskými kmeny.

V páté kapitole se Natálie Hanušová pokusila o podobný proces dekonstrukce, který v *Divošské utopii* používá Ribeiro. Jeho dílo kromě jiného boří stereotypní představy o indiánech, černoších, náboženství, o politických ideologiích, o Brazilcích a Brazílii všeobecně, neváhá se ironicky pouštět i do klasických mýtů a legend. Do podkapitol korespondujících se strukturou analyzované knihy vybrala autorka zásadní „indiánská témata“ např. legendu o Amazonkách nebo mýtus o Eldoradu, která obecně vysvětlila pomocí značného množství sekundární literatury a poté porovnávala ze způsobem jejich ztvárnění v knize. Výsledný efekt, který se záměrně drží „utopického stylu“ zrcadlí sociální dění Brazílie osmdesátých let minulého století, je vždy satirický, navíc postmoderně plný různých literárních, politických a kulturních odkazů. Natálie Hanušová zde pracovala samostatně a systematicky.

Na rozdíl od zdařilé páté kapitoly je však třeba upozornit na kapitolu čtvrtou, která měla stručně pojednat o utopii jako o literárním žánru, jež by měl být zmíněn již ve vztahu k názvu zkoumaného díla. V této kapitole se Natálie Hanušová měla rovněž částečně zaměřit na problematiku intertextuality. Oba body byly předmětem konzultace s vedoucí práce a jsou zmíněny i v úvodu. Kapitola čítající pouhé dvě strany textu však intertextualitu zcela opomíjí a v rámci utopií se věnuje pouze *Utopii* od Thomase Mora, letmo zmiňuje antiutopické dílo 1984 George Orwella.

Drobné nedostatky jsou ve stylistické rovině práce, jde zejména o špatný slovosled nebo časté opakování slov a podobných slovních spojení, např. „Od té doby pod pohrůzkou smrti měly ženy zakázáno nosit masky a dívat se na ně. Jurupari pak zavedl Dům mužů, do kterého měly ženy zákaz vstupu.“ (str. 31). Nesrovnalosti se vyskytují i ve formální části: nestejná odsazení odstavců, různá velikost písma v textu a naopak stejná při hierarchii nadpisů, názvy děl jsou uváděny kurzívou pouze v první polovině práce. Vzhledem k zajímavým a vhodně podloženým dílčím závěrům, zejména z druhé, třetí a páté kapitoly, považuji samotný závěr práce

(označený jako šestá kapitola) za příliš krátký a nevhodně formulovaný. Zde je nutné podotknout, že finální podoba této bakalářské práce nebyla již s vedoucí práce konzultovaná.

Navzdory uvedeným výtkám **doporučuji** bakalářskou Natálie Hanušové k obhajobě a navrhuji hodnocení „**dobře**“.

V Praze dne 22. 8. 2019

Mgr. Karolina Válková, Ph.D.